מבוא לדין עד אחד נאמן באיסורין

א. יבמות דף פז עמוד ב

גמ'. מדקתני סיפא: נשאת שלא ברשות מותרת לחזור לו, שלא ברשות ב"ד אלא בעדים, מכלל דרישא ברשות ב"ד ובעד אחד, אלמא עד אחד נאמן; ותנן נמי: הוחזקו להיות משיאין עד מפי עד, ואשה מפי אשה, ואשה מפי עבד ומפי שפחה, אלמא עד אחד מהימן; ותנן נמי: עד אחד אומר אכלת חלב, והוא אומר לא אכלתי - פטור, טעמא דאמר לא אכלתי, הא אישתיק מהימן, אלמא עד אחד מהימן מדאורייתא. מנא לן? דתניא: או הודע אליו חטאתו - ולא שיודיעוהו אחרים, יכול אף על פי שאינו מכחישו יהא פטור? תלמוד לומר: או הודע אליו, מ"מ; היכי דמי? אילימא דאתו תרי ולא קא מכחיש להו, קרא למה ליי? אלא לאו חד, וכי לא קא מכחיש ליה מהימן, ש"מ: עד אחד נאמן. וממאי דמשום דמהימן? דלמא משום דקא שתיק, ושתיקה כהודאה דמיא! וכו' אלא סברא היא, מידי דהוה אחתיכה ספק של חלב ספק של שומן, ואתא עד אחד ואמר ברי לי דשומן הוא, דמהימן. מי דמי? התם לא איתחזק איסורא, הכא איתחזק איסורא דאשת איש, ואין דבר שבערוה פחות משנים! הא לא דמיא אלא לחתיכה דודאי חלב, ואתא עד אחד ואמר ברי לי דשומן הוה, דלא מהימן! מי דמי? התם אפי' אתו בי מאה לא מהימני, הכא כיון דכי אתו בי תרי מהימני, חד נמי להימניה, מידי דהוה אטבל, הקדש, וקונמות. האי טבל היכי דמי? אי דידיה - משום דבידו לתקנו, אלא דאחר, מאי קסבר? אי קא סבר: תורם משלו על של חברו - אינו צריך דעת בעלים, משום דבידו לתקנו, ואי קסבר: צריך דעת בעלים, ואמר אנא ידענא ביה דמתקן, היא גופה מנלן?

ב. רא"ש | גיטין פרק ה סימן ח

וי"ד חילוקים יש בענין נאמנות באיסורין:

[א] כל דבר שהוא ספק ולא איתחזק לא איסור ולא היתר עד אחד נאמן לומר שהוא מותר כדמוכח בפרק האשה רבה (דף פח א) גבי חתיכה ספק חלב ספק שומן דנאמן לומר שהוא שומן וכ"ש אם הוא אומר חלב הוא שנאמן כיון דלא איתחזק לא איסור ולא היתר:

[ב] היכא דאיתחזק היתרא ואמר עד אחד איסור הוא אינו נאמן כדמוכח בפרק הניזקין (דף נד ב) טהרות שעשיתי עמך ביום פלוני נטמאו אינו נאמן משום דאיתחזק היתרא:

[ג] היכא דאיתחזק איסורא ועד אחד אמר היתר הוא אינו נאמן כדאיתא בפרק האשה רבה (דף פח א) גבי הקדש טבל וקונמות דנאמנין הבעלים משום דבידו לתקן הא אחר דלאו בידו לא:

[ד] כל אדם נאמן על שלו אפי' איתחזק איסורא כדאמר גבי טבל הקדש וקונמות הואיל ובידו לתקנו ולפדותו:

ג. רמב"ם | הלכות עדות פרק יא הלכה ח

לפיכך החשוד על דבר יש לו לדון בו ולהעיד בו לאחרים, חזקה אין אדם חוטא כדי שיהנו אחרים, כיצד נאמן עם הארץ לומר פירות פלוני מתוקנים הם, ונאמן הנחשד למכור בשר בכור לומר בשר זה שמוכר פלוני חולין הוא וכן כל כיוצא בזה משאר האיסורין, לפי שאימת האיסורים על הרשעים ואין אימת הממון עליהן.

ד. רש"י | יבמות דף פח עמוד א

ואמר ברי לי דשומן הוא דמהימן - והא ודאי פשיטא לן דסמכי' עליה כל זמן שלא נחשד דאי לאו הכי אין לך אדם אוכל משל חברו ואין לך אדם סומך על בני ביתו.

ה. רש"י | חולין דף י עמוד ב

עד אחד נאמן באיסורין - דכל יחיד ויחיד האמינתו תורה וזבחת מבקרך ומצאנך [דברים י"ב] ושחט את בן הבקר (ויקרא א) ואכלי כהנים על ידו ולא הזקיקו להעמיד עדים בדבר ולא הצריכה תורה עדים אלא לעונש ממון או מיתת בית דין ולעריות דגמרינן (גיטין צ) דבר דבר מממון.

ו. תוספות | גיטין דף ב עמוד ב

עד אחד נאמן באיסורין - פי' הקונטרס שהרי האמינה תורה כל אחד ואחד על הפרשת תרומה ושחיטה וניקור הגיד וחלב ולא היה לו להזכיר הפרשת תרומה ושחיטה דבהנהו נאמן אף על גב דאיתחזק איסורא משום דבידו לתקנם כמו שפ"ה בסמוך והכי אמר בהאשה רבה (יבמות דף פח.) ושחיטה אף על גב דהשתא אין בידו לתקנו מעיקרא היה בידו לשחוט דאם לא כן אמאי מהימן כיון דאיתחזק איסורא דלא מצינו בשום מקום שיצטרך בגדול אחד עומד על גביו ומעשים בכל יום דמהימן אף על גב דלא שייך רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן כגון שנחתך כל הראש ואין בית השחיטה ניכר ומה שאנו סומכין על הנשים בשחיטה אף על פי שאין יודעות הלכות שחיטה כיון שבידה ללמוד לשחוט או להשכיר אחרים שישחטו לה כבידה דמי וא"ת ומנא לן דעד אחד נאמן באיסורין וי"ל דילפינן מנדה דדרשינן בפרק המדיר (כתובות דף עב.) וספרה לה לעצמה וא"ת אם כן אפילו איתחזק איסורא וי"ל דאינה בחזקת שתהא רואה כל שעה וכשעברו שבעה טהורה ממילא ולא איתחזק איסורא וגם בידה לטבול.

ז. מהרש"א - חידושי הלכות | גיטין דף ב עמוד ב

בא"ד וכשעברו שבעה טהורה ממילא ולא אתחזק איסורא וגם בידה לטבול עכ"ל לכאורה קשה כיון דבנדה איכא תרתי דלא אתחזק איסורא וגם בידה הוא הדרן קושייתם לדוכתיה מנלן דע"א נאמן באיסורין אפי' בלא אתחזק איסורא ואין בידו כגון ספק של חלב או שומן דאמרינן בשמעתין דנאמן ויש לפרש דבריהם משום דבנדה איכא תרתי דהיא טמאה כל זמן שרואה ואין בידה לפסוק דמה וגם אח"כ היא טמאה עד שתטבול ואהא קאמרי' דמשום שהיא רואה לא מקרי אתחזק איסורא כיון דאינה בחזקת שהיא רואה כל שעה ומחמת ראייתה היא טהורה ממילא אחר ז' ואי משום דעדיין אף אחר שאינה רואה אתחזק איסורא וטמאה משום דלא טבלה הרי יש בידה לטבול והשתא ניחא דבין לאו בידו ולא אתחזק איסורא ובין איתחזק איסורא והוא בידו איכא למילף שפיר מנדה וכן יש ללמוד דברים אלו מחידושי רשב"א ע"ש:

ח. חידושי הרשב"א | גיטין דף ב עמוד ב

אימור דאמרי' עד אחד נאמן באיסורין כגון חתיכה ספק של חלב ספק של שומן דלא איתחזק איסורא אבל הכא הא איתחזק איסורא, כלומר דאשת איש, וא"ת והא שחיטה דהאמינה תורה לכל א' וא' וכדכתיב ושחט את בן הבקר וכמו שפרש"י ז"ל והתם ודאי הא איתחזק איסורא דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת, איכא למימר דהתם שאני דבידו לתקנו, והכא ה"ק אבל הכא הא איתחזק איסורא שאין בידו לתקנה,

אבל שחיטה בידו לתקנה, דרוב מצויין אצל שחיטה מוחזקין הן ואפי' מי שאינו מומחה ומוחזק בידו לתקנו ע"י שלוחו הלכך עד אחד נאמן עליה, וחתיכה ספק חלב ספק שומן אף על גב דאין בידו לתקנה הא לא איתחזק איסורא, וא"ת התם מנא לן, נפקא לן מוספרה לה ודרשינן לה לעצמה בפ' המדיר (ע"ב א'). וא"ת א"כ אפי' איתחזק איסורא ואין בידו לתקן נמי כי התם, י"ל כיון דדמיה פוסקין ממילא, וימי ספירה באין מאליהן, כחתיכה ספק חלב ספק שומן חשבינן לה, דהשתא דקאמרה טהורה אני לא איתחזק איסורא, ואי משום טבילה הויא לה כשחיטה דבידה לתקן.

ט. תוספות הרא"ש | גיטין דף ב עמוד ב

וא"ת והיא גופה מנ"ל דעד אחד נאמן על זה י"ל דגמרינן מנדה דדרשינן בכתובות פ' המדיר וספרה לה לעצמה, והקשה ה"ר משה הכהן ודילמא שאני התם דנאמנת שהפה שאסר הוא הפה שהתיר, וי"ל דלא איצטריך וספרה לה להאי דמדרשא אחרינא נפקא דכתיב את בתי נתתי לאיש הזה אלא איצטריך אפי' הוחזקה נדה על פי שכנותיה דנאמנת. וא"ת א"כ אפי' איתחזק איסורא נמי, וי"ל דאינה בחזקת שתהא רואה כל שעה אף על גב דבראיה אחת היא טמאה עד שתבא במים מ"מ בידה לתקן, מ"מ ילפינן שפיר מנדה ניקור גיד וחלב אף על גב דאין בידו לתקן הגיד של איסור שיהא היתר מ"מ לא איתחזק איסורא בגיד זה.

י. חידושי הרמב"ן | גיטין דף ב עמוד ב

עד אחד נאמן באיסורין. פי' רש"י ז"ל שכל אחד האמינתו תורה על הפרשת תרומה ונקור בשר וגיד הנשה ושחיטה, וי"מ משום דכתיב וספרה לה לעצמה, וק"ל התם הא איתחזק איסורא שאפילו פירסה נדה עמו במטה או שילדה סופרת לעצמה ונאמנת על טבילתה וניגמר מינה דעד אחד מהימן אפילו איתחזק איסורא, אלא שאני התם שמתוך שנאמנת לעצמה נאמנת נמי לבעלה אבל בשאר עדיות מנא לן, אי נמי התם אי אפשר שתביא עדים לפסיקת זיבתה ונדותה ולספירתה ולטבילתה לפיכך האמינתה תורה ואין למידין ממנה לשאר עדיות כלל שאין דנין אפשר משאי אפשר, ובתוספות מפרשים דהתם בידה לתקן שתספור ותטבול ואף על פי שאין בידה לתקן עכשיו אם לא שלמו ימי טומאתה מ"מ יכולה היא להמתין ולספור ולטבול, וכל שבידו לתקן עד אחד נאמן אף על גב דאיתחזק איסורא כדאיתא בפי' האשה רבה, וכבר פירשתי יותר מזה בפ"ק דשחיטת חולין.

יא. תוספות הרא"ש | יבמות דף פח עמוד א

ואמר ברי לי דשומן הוא דמהימן. י"מ משום דגמרינן מנדה וספרה לה מכאן שהאשה סופרת לעצמה, ואף על גב דהתם נמי איתחזק איסורא הא מסקינן דהיכא דבידו לתקן אפילו איתחזק איסורא מהימן.

יב. בית הבחירה (מאירי) | גיטין דף ב עמוד ב

ומכל מקום לענין עד אחד נאמן באסורין שאמרו היכא דאתחזק לא אמרי קשיא לן והרי נאמן על חלב וגיד בניקור הבשר מחלביו ומגידיו ותרצו שבאלו אין זה מתיר את המוחזק באיסור אלא שבירר את ההתר מתוך האיסור ובמה שהתיר הוברר הדבר שלא הוחזק באסור ושמא תאמר בשחיטה שנאמן להתיר מה שהוחזק באסור וכמו שאמרו בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת תירצו בה דכיון דחזינן דמיתא איסור אבר מן החי יצא ממנה על כל פנים והרי לא הוחזק בה איסור אחר ומכל מקום קשה לי שהרי אנו מפרשין חזקת איסור מצד שבחייה יש בה איסור שאינו זבוח כמו שביארנו במסכת חלין ואף לכשאנו רואין אותה מתה לא יצאה מחזקת איסור זה שאיפשר שנחרה ומאמינין בה עד אחד ואף לדבריהם שפרשוה בחזקת איסור אבר מן החי שיצאה ממנו על כל פנים הגע עצמך שראינו את הבהמה חיה בחזקת אסורה ושלא ראינו את הבהמה מתה אלא שהובא לפנינו אבר ממנה והעיד לנו שנשחטה מי לא מאמינין ליה אף על פי שאפשר שהוא אבר מן החי ואתחזק ביה איסורא אלא שמקצת חבירינו מתרצים שמאחר שאינו עכשו כמות שהיה בשעת חזקת האיסור אין זה נקרא אתחזק איסורא דעדין קשה להם תקון מטבלו שנאמן אלא שעיקר התירוץ בכלן מפני שבידו לתקנו כגון טבל שלו שהוא בידו לתקנו או הקדש וקנמות שבידו לישאל עליהן אבל אשה אין בידה לתקנה ואתחזק איסורא במקום שאין בידו לתקן אין אחד נאמן ואף על גב דנדה מהימנא אטבילתה אף על גב דאיכא למיחש שמא תוך זמנה היא ואין בידה לתקן התם תורה האמינתה לעצמה מדכתיב וספרה לה ומתוך שנאמנת לעצמה נאמנת לבעלה והדין נותן כן שאי אפשר לה להביא עדים על דברים אלו או שמא אף זו שאע"פ שכל שהיא בתוך זמנה אין בידה לתקן הואיל ובידה להמתין ולתקן ספירתה וטבילתה בידה לתקן קרינא ביה וכן פירשוה בתוספות:

יג. שו"ת מהרי"ק | סימן עב

נלע"ד דהא מתרצים התוס' דאינה בחזקת שתהא רואה כל שעה כו'. ולא איתחזק איסורא כו'. דהכי פי' ולא איתחזק איסורא כלומר לא איתחזק איסור דראי' דאי אתחזק איסורא דראיה ונחזקינ' בחזקת רואה כל שעה ודאי לא מהימנא שהרי אין עד אחד נאמן באיסורי' אלא היכא דלא איתחזק איסורא או היכא דאיתחזק וכגון דבידו לתקן אבל כאן דאין בחזקת שתהא רואה כל שעה א"כ אפילו כי גם לאחר ז' ימים עדיין הוא בחזקת איסור לבעלה שהרי מחוסרת טבילה ובאיסורה עומדת עד שתטבול גם בטומאתה עומדת לענין טהרות עד שתטבול מ"מ כיון דבידה לטבול מהימנא מידי דהוה איתחזק איסורא ובידו לתקן דעד אחד מהימן.

יד. תוספות | קידושין דף סד עמוד א

נאמן לנדרים - דעד אחד נאמן באיסורין תימה הא אין נאמן אלא בדבר שבידו וי"ל כיון דסופו ליגדל עשאוהו כדבר שבידו מיהו קשה מאי איריא אב אפי' אחר נמי וי"ל דאב דייק טפי לדעת שניו לפי שעליו מוטל להודיעו לאחרים ולכך לאב עשאוהו כבידו ולא לאחרים.

טו. שו"ע יו"ד | הלכות יין נסך סימן קכז

[סעיף א] האומר לחבירו: נתנסך יינך, אם הוא בידו, נאמן. ואפילו אם אינו עתה בידו, שכבר הוחזר לבעלים, אם בפעם ראשון שמצאו אמר לו: נתנסך יינך, נאמן אפילו אם הבעל מכחישו. אבל אם אינו בידו, ולא אמר כן לבעל בפעם ראשון שראהו, ואמר ליה אחר כך, אינו נאמן אם הבעל מכחישו (תוך כדי דבור) (מרדכי פרק האומר), או אומר: איני יודע; אבל אם שתק, שתיקה כהודאה דמיא.

[סעיף ג] עד אחד נאמן באיסורים, להתיר, אבל לא להחמיר. הגה: וכו' וכל דבר שלא אתחזק לא להיתר ולא לאיסור, עד אחד נאמן עליו אפילו לאסרו (אשירי פרק הניזקין ומרדכי פ' האשה רבה). וכל היכא דאתחזק דבר באיסור, כגון טבל או חתיכת בשר שאינה מנוקרת, אין העד נאמן עליו להתירו אלא א"כ בידו לתקנו (ג"ז שם). ואם היו בכאן ב' חתיכות, אחת של איסור ואחת של היתר, נאמן העד לומר: זה היתר וזה איסור (הר"ן שם). ואדם נאמן על שלו, ואפילו היכא דאתחזק איסורא (שם באשירי).

טז. חידושי הריטב"א | גיטין דף ב עמוד ב

עד אחד נאמן באיסורין. פרש"י נפקא לן שהרי כל א' וא' האמינהו תורה על שחיטתו ועל ניקור הבשר שאם אי אתה אומר כן אין לך אדם מתאכסן אצל חברו כדאיתא בירושלמי, ואיכא מאן דאמר דמנדה ילפינן דכתיב וספרה לה לעצמה, וזה אינו דשאני נדה דלא אפשר בעדים ואין דנין אפשר משאי אפשר, ואי קשיא לך והיכי אמרינן בסמוך דעד אחד אינו נאמן באיסורין אלא היכא דלא אתחזק אסורא והרי שחיטה דעד אחד נאמן וכדפרישית ואתחזק איסורא דבהמה בחייה בחזקת איסור

עומדת, וי"ל דשאני שחיטה ונקור הבשר שבידו לתקן וכל שבידו לתקן אף על גב דאתחזק איסורא עד אחד נאמן

יז. חידושי הרשב"א | יבמות דף פח עמוד א

ומיהו ודאי לכ"ע היכא דלא איתחזק איסורא בגוף זה ממש כאשת איש וא"נ טבל והקדש דאינהו גופייהו איתחזוק באיסור ע"א נאמן בהם אף על גב דאיתחזק איסורא במקום זה, כגון שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן ואתא ע"א ואמר זו של שומן נאמן דאל"כ אין לך אדם מתארח אצל חברו דהא איתחזקא בהמה בחלב ושומן והיאך יהא נאמן, ועוד מעשים בכל יום במנקרי הבשר שסומכין על אחד לומר אלו גידי הכשר ואלו גידי איסור ואף על גב דאיתחזק ביה איסור גיד הנשה וכן נמי בחלב הכליות ושומן הבשר ובחלב אקשתא ואייתרא וזה פשוט. ומינה למעשים בכל יום שנמצאת במקולין טרפה או נבלה ונתערבו חתיכות של התר בשל איסור שעד אחד נאמן לומר זו של התר אף על גב דאיתחזק איסור במקולין ואין בידו לתקן, ועוד תדע לך דא"כ אין לך לוקח בשר מן המקולין ביום שנמצאת שם טרפה אלא בעדים.

יח. רש"י | כתובות דף יג עמוד ב

אית לה חזקה דכשרות - וי"ל אשה זו בחזקת כשרות עומדת ומספק אתה בא לפוסלה אל תפסילנה מספק.

יט. שו"ת מהרי"ק | סימן עב

וכי תימא אם כן דנדה הוי איתחזק איסורא אלא שאין בידו אם כן היכי ילפינן מיניה דעד אחד נאמן היכא דלא איתחזק איסורא כגון חתיכה ספק של חלב ספק של שומן ואפילו אין בידו דהא אין בידו לעשותה שומן. שהרי פרק האשה רבה (דף פ"ח) מוכיח מתוך התוספות דילפינן מינה חתיכה ספק של חלב ספק של שומן דמהימן נימא דלא מהימן אלא היכא דהוה בידו כיון דמנדה הוא דילפינן דעד אחד נאמן ואלו בידו אמרינן לעיל דהוה בידו לטבול. דודאי כ"ש הוא דכיון דשמעינן מנדה דאפילו איתחזק איסורא כדפירש לעיל דמהימנא כיון שבידה לטבול כ"ש היכא דלא איתחזק איסורא אפילו אין בידו דהא טעמא דבידה לטבול לא מהני אלא לגרוע חזקת איסור שהיה לה. וכ"ש כשאין חזקת איסור כלל דעד אחד נאמן ואף על גב דבפרק הניזקין משמע דטעם דבידו מהניא אפילו לאיסור אפילו כגון שהדבר בחזקת היתר והעד מעיד שנאסר דהתם לא שייך טעמא שפירש' לעיל דשאני גבי ממון כיון שבידו. א"כ הוי כמו שלו ואדם נאמן על שלו לאסור או להתיר וכן כתב המרדכי ריש פרק האשה רבה. אבל גבי טבילת נדה פשיטא דלא הוי האי טעמא אלא הטע' שפירש' לעיל.

כ. חידושי הר"ן | גיטין דף ב עמוד ב

עד אחד נאמן באיסורין פרש"י ז"ל שכל אחד הימניתו תורה על הפרשת תרומה ונקורי הבשר וגיד הנשה ושחיטה ולא היה לו ז"ל לומר כן אלא דבהני אתחזק אסורא וכי תימא הא בידו לתקן וכמו שכתב ז"ל בסמוך אינו נח לי דלישנא דגמרא משמע דכי אמרינן עד אחד נאמן באיסורין היכא דלא איתחזק איסורא אלא אם כן תאמר איתחזק אסורא ובידו לתקן שוה כלא איתחזק איסורא ואין בידו לתקן ופשרה היא זו. אלא מוספרה לה לעצמה נפקא לן דעד אחד נאמן באיסורין וכי תימא פירסה נדה עמו במטה מאי איכא למימר דהא איתחזק איסורא ליתא דכל שראתה טובלת בסוף שבעה יצאת מאיסור' הראשון אלא מיהו אי לאו דעד א' נאמן באיסורין הי' לו לחוש שמא ראתה לאחר מיכן זה נ"ל.

כא. גיטין דף נד עמוד ב

גמ'. ת"ר: היה עושה עמו בטהרות, ואמר לו טהרות שעשיתי עמך נטמאו, היה עושה עמו בזבחים, וא"ל זבחים שעשיתי עמך נתפגלו - נאמן; אבל אמר לו טהרות שעשיתי עמך ביום פלוני נטמאו, וזבחים שעשיתי עמך ביום פלוני נתפגלו - אינו נאמן. מאי שנא רישא, ומאי שנא סיפא? אמר אביי: כל שבידו נאמן. רבא אמר: כגון דאשכחיה ולא אמר ליה ולא מידי, ולבתר הכי אשכחיה ואמר ליה.

כב. רא"ש | גיטין פרק ה סימן יג

[יא] כל דבר שהוא בידו של אדם אפי' איתחזק היתירא נאמן עד אחד לטמא ולאסור ואפי' מכחישו או אמר איני יודע כדתניא הכא היה עושה עמו בטהרות ואמר לו טהרות שעשיתי עמך נטמאו נאמן ומפרש אביי טעמא הואיל וברשותו הן הרי הן כשלו ונאמן עליהן ולאו מטעמא דאי בעי מטמא להו דאי טמאינהו בעי שלומי ועוד דמשמע גבי ס"ת דאי ס"ת ביד לבלר נאמן לומר לא כתבתי אזכרות לשמן אף על פי שכבר נכתבו ועוד אמרינן בפרק האשה רבה (דף פח א) דאי סבר תורם משלו על של חבירו א"צ דעת משום דבידו לתקנו ואטו בשופטני עסקינן שיתרום מטבלו על של חבירו אלא כיון שבידו לתקנו הוי כבעליו ואפילו תרם משל חבירו:

[יב] דבר שאין עתה בידו או לא היה בידו מעולם ואיתחזק היתירא אינו נאמן כהא דתניא טהרות שעשיתי עמך ביום פלוני נטמאו וכו' אינו נאמן והוא שמכחישו או שאמר איני יודע:

[יג] אבל אם שתק שתיקה כהודאה דמיא כדמוכח בקידושין בפרק האומר (דף סו א) גבי הא דפליגי אביי ורבא באשתו זינתה בעד אחד דמודו תרוייהו באומר לו עד אחד נטמאו טהרותיך והלה שותק דנאמן וכן אמר לו עד אחד אכלת חלב ואף ע"ג דאינו בידו ומפרש טעמא בפרק האשה רבה (דף פז ב) משום דשתיקה כהודאה דמיא ודווקא כשאמר לו העד נטמאו טהרותיך בפניך או ידעת רגלים לדבר דומיא דאכלת חלב דכיון שאמר לו שהוא יודע בדבר ושתק ודאי הך שתיקה כהודאה דמיא אבל בענין אחר הא דשתק משום דלא ידע ולא הויא כהודאה ועד אחד אינו נאמן לאסור כיון שאינו בידו:

[יד] אפי' דבר שאינו ברשותו עתה אי בזימנא קמייתא דאשכחיה א"ל עדיין נקרא בעליו ומהימן כדאמר רבא כיון דלא מצי א"ל אלא השתא: